

ΜΑΘΗΜΑ

Τεχνολογία Πληροφορίας και
Νομοθεσία Διαδικτύου

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΒΑΓΕΝΑ

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

- Ψηφιακοί παράδεισοι ανομίας;
 - Προσαρμογή κανόνων δικαίου στις ιδιαιτερότητες των νέων τεχνολογιών
 - Δυσχέρειες:
 - Ανίχνευση αδικημάτων
 - Ζητήματα εφαρμοστέου δικαίου - δωσιδικίας
 - Ποιο δίκαιο θα εφαρμοσθεί
 - Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

- ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ (Intellectual Property Rights- IPRs)
- ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (e- commerce)
- ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (personal data)
- ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΠΟΙΝΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ (e- crime)
- ΕΥΘΥΝΗ ΠΑΡΟΧΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ (ISPs)

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Intellectual Property Rights (IPRs)

- ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ (industrial property)
 - ευρεσιτεχνία/ εφεύρεση (patents)
 - βιομηχανικά σχέδια και υποδείγματα χρησιμότητας (industrial designs, models)
 - διακριτικά γνωρίσματα, εμπορικά σήματα (trademarks/ *domain names),
 - δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών (plant varieties rights)
 - Τοπογραφίες προϊόντων ημιαγωγών (semiconductor products/ microchips)
 - γεωγραφικές ενδείξεις (designations of origin and geographical indications)
- ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ (Copyright/ author's rights)
 - έργα λόγου, εικαστικά, μουσικά κ.ο.κ (βλ. ψηφιακό περιεχόμενο, P2P κ.ο.κ)
 - πρόγραμμα η/υ (software, computer program),
 - βάσεις δεδομένων (databases),
 - τεχνολογικά μέτρα προστασίας έργων (technical measures of protection)
 - πολυμέσα (multimedia)
 - ιστοσελίδες (websites)

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (e- commerce)

- Ηλεκτρονικές συμβάσεις/ ηλεκτρονικές πληρωμές
- Προστασία καταναλωτή
- Ηλεκτρονική υπογραφή- ηλεκτρονικά έγγραφα
- Ρυθμίσεις για την ευθύνη των παρόχων
- Ηλεκτρονικές δημοπρασίες/ ηλεκτρονικές δημόσιες προμήθειες

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (personal data)

- Βασικό νομοθετικό πλαίσιο
- Προστασία προσωπικών δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες
- Υποχρέωση διατήρησης δεδομένων

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΠΟΙΝΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ (e- crime)

- Απάτη με υπολογιστή (386Α ΠΚ)
- Παραβίαση απορρήτων σχετιζόμενη με η/υ (370Β ΠΚ)
- Παράνομη αντιγραφή και χρησιμοποίηση προγράμματος η/υ και χωρίς δικαίωμα πρόσβαση σε δεδομένα η/υ (370 Γ ΠΚ)
- Πλαστογραφία σε ηλεκτρονικό έγγραφο

Εγκλήματα μέσω διαδικτύου

- Απάτη με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
 - Phising
 - Μηγηριανές επιστολές
- Διάδοση πορνογραφικού υλικού ανηλίκων (384 Α ΠΚ)
- Προσέλκυση παιδιών για γενετήσιους λόγους (348B ΠΚ *βλ. πρόσφατο νομοσχέδιο)- grooming
- Προβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας στο ψηφιακό περιβάλλον (337 ΠΚ)
- Κυβερνοτρομοκρατία (cyber-terrorism)
- Παρενόχληση (cyberstalking)
- Μετάδοση κακόβουλου λογισμικού
- Εκκρεμείς νομοθετικές πρωτοβουλίες ΕΕ

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΒΕΡΝΟΕΓΚΛΗΜΑ
(CONVENTION ON CYBERCRIME)

ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ - ΑΡΧΕΣ

- ΕΛ.ΑΣ: Υπηρεσία Οικονομικής Αστυνομίας και Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος
http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=1763&Itemid=378
- Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) www.eett.gr
- Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ) www.adae.gr
- Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) www.dpa.gr
- Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ) www.opi.gr
- Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ) www.obι.gr
- ΥπΑΝ: μητρώο προμηθευτών διαδικτυακών τόπων

ΕΛ.ΑΣ: Υπηρεσία Οικονομικής Αστυνομίας και Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος

Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος Η αποστολή της Υποδιεύθυνσης Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος συμπεριλαμβάνει την πρόληψη, την έρευνα και την καταστολή εγκλημάτων ή αντικοινωνικών συμπεριφορών, που διαπράττονται μέσω του διαδικτύου ή άλλων μέσων ηλεκτρονικής επικοινωνίας.

- Η Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, στην εσωτερική της δομή, αποτελείται από τέσσερα τμήματα που συμπληρώνουν όλο το φάσμα προστασίας του χρήστη και ασφάλειας του Κυβερνοχώρου. Έτσι, στη νέα αναβαθμισμένη δομή της αποτελείται από:
- Το Τμήμα Γενικών Υποθέσεων και Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων που ασχολείται με τις εγκληματικές πράξεις που διαπράττονται στα μέσα ηλεκτρονικής επικοινωνίας και ψηφιακής αποθήκευσης ή μέσω αυτών σε ολόκληρη τη χώρα.
- Το Τμήμα Προστασίας Ανηλίκων που ασχολείται με τα εγκλήματα που διαπράττονται κατά των ανηλίκων με τη χρήση του διαδικτύου και των άλλων μέσων ηλεκτρονικής ή ψηφιακής επικοινωνίας και αποθήκευσης.
- Το Τμήμα Προστασίας Λογισμικού και Πνευματικών Δικαιωμάτων που ασχολείται με τις υποθέσεις παράνομης διείσδυσης σε υπολογιστικά συστήματα και κλοπής, καταστροφής ή παράνομης διακίνησης λογισμικού υλικού, ψηφιακών δεδομένων και οπτικοακουστικών έργων, που τελούνται σε ολόκληρη τη χώρα.
- Το Τμήμα Ασφάλειας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, που ασχολείται με την πρόληψη και καταστολή εγκλημάτων παραβίασης του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

ΕΕΤΤ

- Ρυθμίζει τα θέματα που αφορούν τον α) καθορισμό σχετικών αγορών, προϊόντων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Ελληνική Επικράτεια, β) τον ορισμό και τις υποχρεώσεις Παρόχων με Σημαντική Ισχύ στις ανωτέρω σχετικές αγορές σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.
- Εποπτεύει και ελέγχει τους **παρόχους δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών**, επιβάλλει τις σχετικές κυρώσεις, τηρεί και διαχειρίζεται το Μητρώο Παρόχων Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.
- Εκδίδει Κώδικες Δεοντολογίας για την παροχή δικτύων και υπηρεσιών των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
- Μεριμνά για την τήρηση της νομοθεσίας περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εφαρμόζει τις διατάξεις του Ν. 703/1977, όπως ισχύει, και επιβάλλει σχετικές κυρώσεις.
- Συνεργάζεται με τις Ρυθμιστικές Αρχές των λοιπών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή τρίτων κρατών, καθώς και με κοινοτικούς ή διεθνείς φορείς σε θέματα αρμοδιότητάς της.
- Ρυθμίζει τα θέματα που αφορούν στις Γενικές Άδειες.
- Διαχειρίζεται το Εθνικό Σχέδιο Αριθμοδότησης (Ε.Σ.Α.).
- Ρυθμίζει τα θέματα φορητότητας αριθμών, της επιλογής ή/ και προεπιλογής φορέα και ελέγχει την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων.
- Χορηγεί τα δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων ή/ και αριθμών.
- Ρυθμίζει τα θέματα **ονομάτων χώρου στο Διαδίκτυο με κατάληξη ".gr"** και είναι αρμόδια για θέματα ονομάτων χώρου με κατάληξη ".eu".
- Ρυθμίζει τα θέματα της **ηλεκτρονικής υπογραφής**.
- Ρυθμίζει τα θέματα πρόσβασης και διασύνδεσης.
- Ασκεί αρμοδιότητες σχετικές με την παροχή Καθολικής Υπηρεσίας.
- Ρυθμίζει θέματα προστασίας του καταναλωτή στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και στον τομέα παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών.
- Ρυθμίζει και εποπτεύει την αγορά παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών.
- Διαχειρίζεται το εμπορικό φάσμα ραδιοσυχνοτήτων με την εξαίρεση της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης. Στο πλαίσιο αυτό,
- Καθορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες απαιτούνται δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων.
- Χορηγεί τα δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων.
- Καθορίζει τα τέλη χρήσης ραδιοσυχνοτήτων.
- Εποπτεύει και ελέγχει την χρήση του φάσματος επιβάλλοντας σχετικές κυρώσεις.
- Τηρεί το εθνικό μητρώο ραδιοσυχνοτήτων.
- Χορηγεί τις άδειες κατασκευών κεραιών στην ξηρά.
- Είναι ο αρμόδιος φορέας για τα θέματα διάθεσης και χρήσης του τερματικού τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού και του ραδιοεξοπλισμού.

ΑΔΑΕ

- Αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Διασφάλισης Υποδομών, Απορρήτου Υπηρεσιών και Εφαρμογών Διαδικτύου είναι η διασφάλιση του απορρήτου στις διαδικτυακές επικοινωνίες.

Η Διεύθυνση Διασφάλισης Υποδομών, Απορρήτου Υπηρεσιών και Εφαρμογών Διαδικτύου είναι αρμόδια για τη μελέτη και τον σχεδιασμό της ασφάλειας των εφαρμογών διαδικτύου, την καταγραφή και αξιολόγηση τεχνολογιών ασφάλειας, την καταγραφή κανόνων συμμόρφωσης, τεχνολογικών προτάσεων, για τη χρήση πρωτοκόλλων και εφαρμογών, την προστασία δεδομένων, τη διασφάλιση του απορρήτου των υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, την ασφάλεια των υπολογιστικών συστημάτων και διασφάλιση απορρήτου από τις δικτυακές υποδομές του διαδικτύου και για την παροχή ελέγχου ασφάλειας υπολογιστικών συστημάτων, τερματικών, δικτυακών υποδομών και συστημάτων μετάδοσης πληροφορίας.

ΑΠΔΠΧ

- Αποστολή της Αρχής αποτελεί η προστασία των δικαιωμάτων της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής του ατόμου στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις των Ν. 2472/1997 και 3471/2006.
- Πρωταρχικός σκοπός της Αρχής είναι η προστασία του πολίτη από την παράνομη επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων αλλά και η συνδρομή προς αυτόν σε κάθε περίπτωση που διαπιστώνεται παραβίαση των σχετικών δικαιωμάτων του σε κάθε επιχειρησιακό τομέα (χρηματοπιστωτικά, υγεία, ασφάλιση, εκπαίδευση, δημόσια διοίκηση, μεταφορές, ΜΜΕ, κ.ο.κ).
- Επίσης, σκοπός της Αρχής είναι η υποστήριξη και καθοδήγηση των υπεύθυνων επεξεργασίας στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους απέναντι στο νόμο, λαμβάνοντας υπόψη τις νέες ανάγκες υπηρεσιών της ελληνικής κοινωνίας, καθώς και την διείσδυση των σύγχρονων ψηφιακών επικοινωνιών και δικτύων. Ως εκ τούτου, η Αρχή στρέφει ιδιαίτερα την προσοχή της μεταξύ άλλων στην παρατήρηση και αντιμετώπιση ζητημάτων που προκύπτουν με την εξέλιξη των νέων τεχνολογιών και εφαρμογών.

ΟΠΙ

- ασκεί **νομοπαρασκευαστική δραστηριότητα**
- **εκπροσωπεί την Ελλάδα** στους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς και στα όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
- **επιμορφώνει** και ενημερώνει δικαστές, δικηγόρους, διοικητικούς υπαλλήλους, δημιουργούς, δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων, φοιτητές και σπουδαστές
- **εποπτεύει και ελέγχει τους Οργανισμούς Συλλογικής και Προστασίας**
- υποβάλλει **εισηγήσεις** προς το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού σχετικά με τη νομιμότητα Δήλωσης και του Κανονισμού των Οργανισμών Συλλογικής Διαχείρισης και των λοιπών στοιχείων που προβλέπονται στις παραγράφους 4 και 5 του [άρθρου 54 Ν.2121/93](#) (α. 2 [π.δ. 311/1994](#))
- υποβάλλει εισήγηση ανά εξάμηνο προς το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού για θέματα που αφορούν στην εποπτεία των Οργανισμών Συλλογικής Διαχείρισης (α. 2 [π.δ. 311/1994](#))
- λαμβάνει **υπεύθυνες δηλώσεις** του Ν. 1599/1986 από οφειλέτες, δηλαδή από εισαγωγείς ή από παραγωγούς των υλικών φορέων αντικειμένων του α. 18 παρ. 3 Ν. 2121/1993, όταν το ζητήσει οποιοσδήποτε Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης ([α. 18 παρ. 4 Ν. 2121/1993](#))
- **ορίζει ορκωτούς ελεγκτές**, αν ζητηθεί από οποιονδήποτε Οργανισμό Συλλογικής Διαχείρισης με δαπάνες του τελευταίου, για τον έλεγχο της ακρίβειας του περιεχομένου οποιασδήποτε υπεύθυνης δήλωσης του [α. 18 Ν.2121/1993](#).
- καθορίζει με απόφασή του τον τρόπο είσπραξης και καταβολής, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την κατανομή των **ποσοστών της εύλογης αμοιβής του α. 18** στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης ([α. 18 παρ. 11 Ν. 2121/1993](#))
- καταρτίζει **πίνακα μεσολαβητών** κάθε δύο χρόνια, ο οποίος καταρτίζεται και με προτάσεις των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης και των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης καλωδιακών δικτύων. ([α. 35 παρ. 4 Ν. 2121/1993](#))
- μπορεί να εισηγηθεί στον Υπουργό Πολιτισμού την **προσωρινή ή την οριστική άρση λειτουργίας οργανισμού συλλογικής διαχείρισης** σε περίπτωση διαπίστωσης σοβαρής παράβασης ή επανειλημμένων παραβάσεων του νόμου ή του Κανονισμού και ειδικότερα, εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του [άρθρου 54 παράγραφος 4 Ν.2121/1993](#), με βάση τις οποίες χορηγήθηκε η έγκριση λειτουργίας του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης ([α. 54 παρ. 9 Ν. 2121/1993](#))
- καταρτίζει **πίνακα διαιτητών** κάθε δύο χρόνια, κατά την κατάρτιση του οποίου λαμβάνεται υποχρεωτικά υπόψη η γνώμη των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης και των χρηστών. ([α. 56 παρ. 5 Ν. 2121/1993](#))
- **ενημερώνει** τους δικαιούχους πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων για τις **παραβάσεις του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας**, που διαπιστώνονται και κοινοποιούνται στον ΟΠΙ από την Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε.), τις Αστυνομικές και τις Τελωνειακές Αρχές και για τις οποίες παραβάσεις επιβάλλονται **διοικητικές κυρώσεις** (βλ. νέο [α. 65Α παρ. 4 ν. 2121/1993](#))
- καταρτίζει **πίνακα μεσολαβητών**, ([α. 66Α παρ. 4 Ν. 2121/1993](#))
- αποτελεί τον **εθνικό ανταποκριτή** για τα δικαιώματα του Ν.2121/1993 σύμφωνα με το α. 66Δ Ν. 2121/1993 και συγκεκριμένα για τους κώδικες δεοντολογίας που πρέπει να καταρτίσουν οι ενδιαφερόμενες επιχειρηματικές ή επαγγελματικές ενώσεις ([α. 66Δ Ν. 2121/1993](#)).

OBI

- Κατοχυρώνει τις εφευρέσεις στην Ελλάδα, χορηγώντας Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας, Πιστοποιητικά Υποδείγματος Χρησιμότητας και άλλους τίτλους προστασίας
- Κατοχυρώνει τις τοπογραφίες ολοκληρωμένων κυκλωμάτων
- Προστατεύει τα βιομηχανικά σχέδια
- Λειτουργεί ως γραφείο παραλαβής αιτήσεων για Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας, για την προστασία της εφεύρεσης σε οποιαδήποτε από τα 37 κράτη-μέλη της Σύμβασης του Μονάχου.
- Λειτουργεί ως γραφείο παραλαβής διεθνών αιτήσεων με τη Συνθήκη Διεθνούς Συνεργασίας, γνωστή ως Patent Cooperation Treaty (PCT), όπου με την κατάθεση μιας μόνο αίτησης μπορεί κανείς να ζητήσει την έναρξη της διαδικασίας χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας και στα 142 κράτη-μέλη της.
- Λειτουργεί ως γραφείο παραλαβής αιτήσεων για την προστασία των βιομηχανικών σχεδίων σε διεθνές και σε κοινοτικό επίπεδο.

World Intellectual Property Organization (wipo)

Interpol

Europol